

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปี พ.ศ. 2550

หมวดที่ 3

ส่วนที่ 7 เรื่องเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของประชาชนและสื่อมวลชน

มาตรา 39 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ เกียรติยศ ชื่อเสียง สิทธิในครอบครัวหรือความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันหรือระงับความเสื่อมทรามทางจิตใจหรือสุขภาพของประชาชน

การสั่งปิดกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นเพื่อลิดรอนเสรีภาพตามมาตรานี้จะกระทำมิได้

การห้ามหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นเสนอข่าวสารหรือแสดงความคิดเห็นทั้งหมดหรือบางส่วน หรือการแทรกแซงด้วยวิธีใด ๆ เพื่อลิดรอนสิทธิตามมาตรานี้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายซึ่งได้ตราขึ้นตามวรรคสอง

การให้นำข่าวหรือบทความไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจก่อนนำไปโฆษณาในหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่น จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะกระทำในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงคราม แต่ทั้งนี้จะต้องกระทำโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายซึ่งได้ตราขึ้นตามวรรคสอง

เจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นต้องเป็นบุคคลสัญชาติไทย

การให้เงินหรือทรัพย์สินอื่นเพื่ออุดหนุนกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นของเอกชน รัฐจะกระทำมิได้

มาตรา 46 พนักงานหรือลูกจ้างของเอกชนที่ประกอบกิจการหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หรือสื่อมวลชนอื่น ย่อมมีเสรีภาพในการเสนอข่าวและแสดงความคิดเห็นภายใต้ข้อจำกัดตามรัฐธรรมนูญ โดยไม่ตกอยู่ภายใต้อำนาจของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือเจ้าของกิจการนั้น แต่ต้องไม่ขัดกับจริยธรรมแห่งการประกอบวิชาชีพ และมีสิทธิจัดตั้งองค์กรเพื่อปกป้องสิทธิ เสรีภาพและความเป็นธรรม รวมทั้งมีกลไกควบคุมกันเองขององค์กรวิชาชีพ

ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจในกิจการวิฤกษ์กระจายเสียง วิฤกษ์โทรทัศน์หรือสื่อมวลชนอื่น ย่อมมีเสรีภาพเช่นเดียวกับพนักงานหรือลูกจ้างของเอกชนตามวรรคหนึ่ง

การกระทำใด ๆ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือเจ้าของกิจการ อันเป็นการขัดขวางหรือแทรกแซงการเสนอข่าวหรือแสดงความคิดเห็นในประเด็นสาธารณะของบุคคลตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้ถือว่าเป็นการจงใจใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบและไม่มีผลบังคับใช้ เว้นแต่เป็นการกระทำเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายหรือจริยธรรมแห่งการประกอบวิชาชีพ

มาตรา 47 คลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิฤกษ์กระจายเสียง วิฤกษ์โทรทัศน์และโทรคมนาคมให้เป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะ

ให้มีองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระองค์กรหนึ่งทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่ตามวรรคหนึ่ง และกำกับกำกับการประกอบกิจการวิฤกษ์กระจายเสียง วิฤกษ์โทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การดำเนินการตามวรรคสองต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ทั้งในด้านการศึกษา วัฒนธรรม ความมั่นคงของรัฐ ประโยชน์สาธารณะอื่น และการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม รวมทั้งต้องจัดให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการสื่อมวลชนสาธารณะ

การกำกับการประกอบกิจการตามวรรคสองต้องมีมาตรการเพื่อป้องกันมิให้มีการรวบรวมการครองสิทธิข้ามสื่อ หรือการครอบงำ ระหว่างสื่อมวลชนด้วยกันเองหรือบุคคลอื่นใด ซึ่งจะมีผลเป็นการขัดขวางเสรีภาพในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารหรือปิดกั้นการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายของประชาชน

มาตรา 48 ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์ วิฤกษ์กระจายเสียง วิฤกษ์โทรทัศน์หรือโทรคมนาคม มิได้ ไม่ว่าในนามของตนเองหรือให้ผู้อื่นเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นแทน หรือจะดำเนินการโดยวิธีการอย่างอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ที่สามารถบริหารกิจการดังกล่าวได้ในทำนองเดียวกับการเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นในกิจการดังกล่าว

ภาคผนวก ข

พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499

หมวดที่ 3

ความผิดฐานหมิ่นประมาท

มาตรา 326 ผู้ใดใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สาม โดยประการที่น่าจะ ทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียดชัง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือ ปรับไม่เกินสองหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 327 ผู้ใดใส่ความผู้ตายต่อบุคคลที่สามและการใส่ความนั้น น่าจะเป็นเหตุให้บิดามารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้ตายเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียดชัง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท ต้องระวางโทษดังบัญญัติไว้ใน มาตรา 326 นั้น

มาตรา 328 ถ้าความผิดฐานหมิ่นประมาทได้กระทำโดยการโฆษณา ด้วยเอกสาร ภาพวาด ภาพระบายสี ภาพยนตร์ ภาพหรือตัวอักษรที่ทำให้ปรากฏด้วยวิธีใด ๆ แผ่นเสียง หรือสิ่งบันทึกเสียง บันทึกภาพ หรือบันทึกอักษร กระทำโดยการกระจายเสียง หรือการกระจายภาพ หรือโดยกระทำการป่าวประกาศด้วยวิธีอื่น ผู้กระทำต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินสองปีและปรับไม่เกินสองแสนบาท

มาตรา 329 ผู้ใดแสดงความคิดเห็นหรือข้อความใด โดยสุจริต

(1) เพื่อความชอบธรรมป้องกันตนหรือป้องกันส่วนได้เสียเกี่ยวกับตนตามคลองธรรม

(2) ในฐานะเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติการตามหน้าที่

(3) ดิชมด้วยความเป็นธรรม ซึ่งบุคคลหรือสิ่งใดอันเป็นวิสัย ของประชาชนย่อมกระทำ หรือ

(4) ในการแจ้งข่าวด้วยความเป็นธรรม เรื่องการดำเนินการอันเปิดเผยในศาลหรือในการประชุมผู้นั้นไม่มีความผิดฐานหมิ่นประมาท

มาตรา 330 ในกรณีหมิ่นประมาท ถ้าผู้ถูกหาว่ากระทำความผิด พิสูจน์ได้ว่าข้อที่หาว่าเป็นหมิ่นประมาทนั้นเป็นความจริง ผู้นั้นไม่ต้อง รับโทษ แต่ห้ามไม่ให้พิสูจน์ ถ้าข้อที่หาว่าเป็นหมิ่นประมาทนั้นเป็นการใส่ ความในเรื่องส่วนตัว และการพิสูจน์จะไม่เป็นประโยชน์แก่ประชาชน

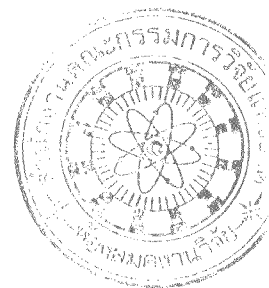
มาตรา 331 คู่ความ หรือทนายความของคู่ความ ซึ่งแสดงความคิดเห็น หรือข้อความในกระบวนการพิจารณาคดีในศาล เพื่อประโยชน์แก่คดี ของตน ไม่มีความผิดฐานหมิ่นประมาท

มาตรา 332 ในคดีหมิ่นประมาทซึ่งมีคำพิพากษาว่าจำเลยมีความผิด ศาลอาจสั่ง

(1) ให้ยึด และทำลายวัตถุหรือส่วนของวัตถุที่มีข้อความหมิ่นประมาท

(2) ให้โฆษณาคำพิพากษาทั้งหมด หรือแต่บางส่วนในหนังสือพิมพ์หนึ่งฉบับหรือหลายฉบับครั้งเดียวหรือหลายครั้ง โดยให้จำเลย เป็นผู้ชำระค่าโฆษณา

มาตรา 333 ความผิดในหมวดนี้เป็นความผิดอันยอมความได้ ถ้าผู้เสียหายในความผิดฐานหมิ่นประมาทตายเสียก่อนร้องทุกข์ ให้บิดามารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้เสียหายร้องทุกข์ได้ และให้ถือว่าเป็นผู้เสียหาย

ภาคผนวก ก

พระราชบัญญัติประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 (มาตราที่ให้อำนาจรัฐควบคุมการเสนอข้อมูลข่าวสารของสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์)

มาตรา 37 ห้ามมิให้ออกอากาศรายการที่มีเนื้อหาสาระที่ก่อให้เกิดการล้มล้างการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือมีการกระทำซึ่งเข้าลักษณะลามกอนาจารหรือมีผลกระทบต่อทำให้เกิดความเสื่อมทรามทางจิตใจหรือสุขภาพของประชาชนอย่างร้ายแรง

ผู้รับใบอนุญาตมีหน้าที่ตรวจสอบและให้ระงับการออกอากาศรายการที่มีลักษณะตามวรรคหนึ่ง หากผู้ได้รับอนุญาตไม่ดำเนินการ ให้กรรมการการมอบหมายมีอำนาจสั่งด้วยวาจาหรือเป็นหนังสือให้ระงับการออกอากาศรายการนั้นได้ทันที และให้คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงกรณีดังกล่าวโดยพลัน

ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าการกระทำดังกล่าวเกิดจากการละเลยของผู้รับใบอนุญาตจริง ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการแก้ไขตามสมควร หรืออาจพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตก็ได้

กรณีที่กฎหมายให้อำนาจกับรัฐในการกำกับควบคุมการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของสื่อมวลชน และมีอำนาจสั่งระงับการออกอากาศรายการที่ไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติของกฎหมายที่ระบุเอาไว้ได้ด้วยวาจานั้น ทำให้สื่อมวลชนต้องมีความระมัดระวังในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารให้กับประชาชน ซึ่งจะส่งผลโดยตรงให้ประชาชนไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารที่รอบด้านและตรงไปตรงมา เนื่องจากสื่อมวลชนและผู้รับใบอนุญาตย่อมไม่ต้องการที่จะมีปัญหาขัดแย้งกับรัฐ นอกจากนี้กฎหมายฉบับดังกล่าวก็เอื้อให้รัฐสามารถเข้าไปแทรกแซงการทำงานของสื่อมวลชนได้

ภาคผนวก ง

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2551

(มาตราที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจควบคุมการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร)

มาตรา 14 ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

(1) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน

(2) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศหรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน

(3) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

(4) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

มาตรา 15 ผู้ให้บริการผู้ใดจงใจสนับสนุนหรือยินยอมให้มีการกระทำความผิดตามมาตรา 14 ในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตน ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดตามมาตรา 14

ภาคผนวก จ

ประเด็นในการสัมภาษณ์

ประเด็นในการสัมภาษณ์มีทั้งหมดดังนี้

1. ท่านมีความเข้าใจต่อเรื่องการควบคุมสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์ของรัฐไทยอย่างไร
กรุณาอธิบาย
 - 1.1 องค์กรที่มีหน้าที่ควบคุมสื่อมวลชนประเภทสื่อโทรทัศน์ ทั้งที่เป็นองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่อย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ
 - 1.2 ลักษณะและวิธีการควบคุมการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์
 - 1.3 เจ้าของสัมปทานสัญญาของสถานีโทรทัศน์ที่ส่วนมากเป็นหน่วยงานของรัฐ มีผลต่อการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์หรือไม่ อย่างไร
 - 1.4 พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551
 - 1.5 การห้ามเผยแพร่หรือเซ็นเซอร์
 - 1.6 หากท่านมีความคิดเห็นว่ารัฐไทยมีการควบคุมสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์ ท่านคิดว่าสาเหตุสำคัญมาจากเหตุใด
2. ท่านมีความเข้าใจต่อบทบาทและเสรีภาพของสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์อย่างไร
 - 2.1 จุดประสงค์หลักของสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่ถูกห้ามเผยแพร่โดยรัฐ
 - 2.2 ท่านคิดว่าสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์ถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองของฝ่ายการเมืองหรือไม่ อย่างไร
 - 2.3 ท่านคิดว่าสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์ควรจะมีเสรีภาพในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารมากน้อยเพียงใด
 - 2.4 ท่านคิดว่าองค์กรที่มีหน้าที่ในการควบคุมสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์ควรจะมีอำนาจมากน้อยเพียงใด
3. ท่านคิดว่ากระบวนการโลกาภิวัตน์มีผลกระทบต่อการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์อย่างไร
 - 3.1 ท่านคิดว่ากระบวนการโลกาภิวัตน์มีผลต่อการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของโทรทัศน์ช่องหลักหรือไม่ อย่างไร

3.2 ท่านคิดว่ากระบวนการโลกาภิวัตน์มีผลต่อการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของโทรทัศน์แบบบอกรับสมาชิก ประเภทเคเบิลทีวี (Cable TV) และโทรทัศน์ดาวเทียม หรือไม่ อย่างไร

3.3 ความสามารถของรัฐไทยในการควบคุมการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์ในยุคโลกาภิวัตน์

3.4 ความสามารถของประชาชนในการรับข้อมูลข่าวสารที่ถูกห้ามเผยแพร่โดยรัฐจากสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์ในยุคโลกาภิวัตน์

4. ท่านคิดว่าในช่วงเวลาดังแต่หลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2550 ถึงการเลือกตั้ง 3 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 ซึ่งรัฐไทยมีลักษณะและรูปแบบการปกครองแบบประชาธิปไตย กล่าวคือมีรัฐธรรมนูญ มีการเลือกตั้งทั่วไป มีรัฐสภา นั้น สื่อมวลชนประเภทสื่อโทรทัศน์มีเสรีภาพในการเสนอข้อมูลข่าวสารมากน้อยเพียงใด มีการควบคุมหรือความพยายามที่จะควบคุมสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์ของรัฐหรือไม่ ถ้าหากมีลักษณะหรือวิธีการเป็นเช่นไร กรุณาอธิบาย

5. ท่านมีบทบาทหรือได้รับผลกระทบอย่างไรจากการควบคุมสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์ของรัฐไทย

6. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อความสัมพันธ์ระหว่างรัฐไทยกับสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์ในปัจจุบันและในอนาคต